

prima instanță: V. Hadîrca
instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

dosarul nr. 3ra-709/17

ÎNCHEIERE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova,

judecători

Iurie Bejenaru, Iuliana Oprea,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Florea Angela și de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Florea Angela împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Ministerul muncii, protecției sociale și familiei privind obligarea recalculării pensiei, încasarea prejudiciului pentru reținerea și neachitarea deplină a pensiei, precum și încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de casa Națională de Asigurări Sociale și de către Florea Anjela și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 septembrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 08 aprilie 2016 Florea Angela s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea pârâtei să ia în bază de calcul a pensiei sale perioada de activitate la SRL „Rolan”, să efectueze recalcularea pensiei pentru perioada de activitate la SRL „Leoplast-Prim”, luând în considerație valoarea medie pe economie, precum și achitarea despăgubirilor morale și materiale pentru reținerea și neachitarea deplină a pensiei în termen.

În motivarea acțiunii r reclamanta a invocat că la 26 august 2015 a depus întreg pachetul de documente cu toate certificatele necesare pentru calcularea pensiei. Suma pensiei a fost calculată timp îndelungat, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Mai relatează că, decizia de atribuire a pensiei de nu i-a fost comunicată. A primit-o prin poștă la data de 23 martie 2016 la solicitarea sa. Conform deciziei, pensia calculată reprezintă o pensie minimală indexată de 1061 lei, cu care nu este de acord. Dar nici pensia dată nu a fost corect transferată pe cardul bancar, iar primele sume au fost transferate pe 04 decembrie pe toate 4 luni odată, cu o diferență restantă de 319 lei.

Mai afirmă că, la sfârșitul lunii ianuarie a depus o petiție, după care suma restantă a apărut imediat pe cont în luna februarie. Indică faptul că și suma pensiei a contestat-o fiind expediată la Casa Națională de Asigurări Sociale la 29.01.2016. Răspunsul a parvenit, la fel, cu întârziere, ștampila de pe plic indică 02.03.2016, dar a fost înmănată la mijlocul lunii martie 2016.

A comunicat că nu este de acord cu suma calculată, deoarece nu a fost luată în calcul perioada de activitate de aproape 2 ani la SRL „Rolan”, motivul fiind ordinul din carnetul de muncă scris cu altă cerneală. Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, adoptat în baza Hotărârii Guvernului nr. 149 din 24 decembrie 2007 nu dă dreptul de a exclude anii de activitate din stagiul de muncă general, numai pentru că ordinul este scris cu altă cerneală.

Mai invocă faptul că, art. 17, 19-22 din Regulament explică care este modalitatea de rectificare, fapt care nu a fost menționat în răspunsul CNAS-ului la contestarea sa. Informația în baza de date a CNAS-ului, în timpul activității sale la SRL „Leoplast-Prim”, este eronată fiind indicate 5 zile lucrătoare în loc de 1 lună deplină, comparativ cu inscripțiile din carnetul de muncă, respectiv cu salarii eronate de 158 lei sau 230 lei, pe când salariul mediu pe economie constituia în acea perioadă următoarele cifre: 2004-1101,1 lei, 2005 – 1318,8 lei, 2006 – 1697,1 lei, 2007 – 2065 lei, 2008 – 2529,7 lei. Numai două salarii din baza de date corespund adevărului, suma concediului și suma înaintată de eliberare din funcție.

Mai indică reclamanta că cererea de prezentare a documentelor pentru calcularea pensiei, este calculată de ea doar într-un singur loc, dar nu este pusă semnătura în sens de acord cu calcularea în baza acestor documente. A refuzat să pună semnătura, este semnată doar partea ce se referă la documentele depuse. Nu a dat acordul să i se facă calculele în baza documentelor depuse de ea, deoarece la acel moment cunoștea că cifrele din baza de date erau eronate și părerea sa era corectă să fi fost luată în calcul valoarea medie pe economie.

Consideră că formula actuală de calcul al pensiilor de vârstă, conduce la încălcarea principiului fundamental al egalității și echității sociale a cetățenilor, în așa mod discriminând categoriile de cetățeni ai Republicii Moldova, care au activat în diferite perioade de timp. Pentru unele categorii se iau în calcul doar ultimele 60 luni cu salarii reale, pentru alții – se aplică formule cu coeficienți, cu salarii eronate din perioade când multe companii sau lichidat și nu e posibil de confirmat nici stagiul, nici salariile. Nu i s-a comunicat, în sfârșit, despre dreptul său de a încheia un contract cu CNAS-ul pentru asigurarea stagiului de 30 ani, fapt aflat de ea cu întârziere.

Ulterior, în cadrul procesului, la 23 mai 2016 reclamanta Florea Angela a înaintat o cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale de a recunoaște și a include în stagiul de cotizare perioada de activitate la SRL „Rolan”, a recunoaște ca fiind eronate și ilegale datele despre salariile din baza de date în timpul activității sale la SRL „Leoplast-Prim”, a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula pensia în baza noilor reguli de calculare a pensiilor (sau pct. 56 din HG 328 din 19.03.2008, luând în considerație valoarea medie pe economie), ori să fie considerată alternativa de renunțare la pensie cu condiția returnării tuturor alocațiilor din fondul de pensii pe întreaga perioadă de activitate, a i se achita despăgubirile morale și materiale pentru reținerea și neachitarea deplină a pensiei în termen.

În susținerea acestor cerințe, reclamanta a menționat că la 26 august 2015 a depus întreg pachetul de documente cu toate certificatele necesare. Obiecții nu au fost și nici refuz. În pachetul de documente nu se conțin careva certificate despre studii din arhivă, decât diploma de studii. Inițial i s-a spus să vină peste o lună după depunerea documentelor (deja cu încălcarea termenului). La termenul stabilit, pensia nu era calculată, nici după două luni și nici după 2,5 luni și i se spunea că dosarul este la verificare și nu s-a întors de la CNAS.

A relatat că după ce a înaintat pretenții despre atribuirea cu întârziere a pensiei, învinuirea principală a fost, că a prezentat cu întârziere certificatul despre studii din arhivă, cu toate că acest certificat nici nu e obligatoriu conform listei de documente. A încercat să aducă probe suplimentare, și anume, apelurile de la SA „Moldtelecom”, prin care să poată infirma învinuirile, precum că, nu a adus la timp acest Certificat despre studii din arhivă, deși a depus Diploma în original.

Afirmă că apelurile de la SA „Moldtelecom” ar constitui o probă, precum că ea a fost sunată abia în luna octombrie 2015, când pensia trebuia să fie deja calculată. Din păcate, au apărut impedimente în calea de a obține această probă.

O altă probă, consideră că sunt 2 scrisori de la ÎS „Poșta Moldovei”, obținute de ea, care nu reflectă un răspuns la solicitarea sa. A solicitat Extrasul de pe cont despre 2 transferuri a banilor: la Poștă și înapoi la CNAS. Deoarece, în răspuns se conține informația, precum că la 06 noiembrie 2015 au fost transferate sumele de 2329,35 lei și 1061,91 lei pentru perioada 26 august – 31 octombrie 2015 (total: 3391,26 lei), fapt ce ridică multe întrebări, iar la acel moment suma totală trebuia să constituie împreună cu suportul financiar de 100 lei: $1161,91 \text{ lei} : 30 \times 6 = 232,38 \text{ lei}$ pentru luna august, 1161,91 lei pentru luna septembrie 2015 și 1161,91 lei pentru luna octombrie 2015, iar în total 2556,2 lei sau 3718,11 lei (inclusiv și luna noiembrie 2015). Indică reclamanta că nici una din aceste două sume nu corespund cu cifra indicată de Poșta Moldovei. Chiar dacă au și fost transferate careva sume, oricum termenul era depășit și sumele nu corespund.

A mai menționat reclamanta că la calcularea venitului mediu lunar pentru perioada de după anul 1999, au fost luate în considerație niște cifre eronate, salarii care nu au existat în acea perioadă, exagerat de mici, care au afectat în întregime

venitul mediu lunar pentru întreaga perioadă de după anul 1999. Până în anul 1999, a mai activat prin cumul și la alte întreprinderi.

De asemenea, reclamanta a mai solicitat să i se achite despăgubirile morale și materiale pentru neînregistrarea și amânarea ședinței de judecată din cauza lipsei unui răspuns clar despre informația solicitată.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 mai 2016 s-a primit spre examinare cererea de concretizare și cererea de chemare în judecată suplimentară a reclamantei Florea Angela către Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul muncii, protecției sociale și familiei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 septembrie 2016 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Florea Angela și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să ia în baza de calcul a pensiei pentru Florea Angela perioada de activitate la ÎM „Rolan”. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 octombrie 2016 s-a corectat eroarea mecanică evidentă admisă în dispozitivul hotărârii din 29 septembrie 2016 pronunțată în pricina civilă nr. 3-539/16 și anume , două sintagma „Casei naționale de Asigurări Sociale” se includ cuvintele „și Ministerul muncii, protecției sociale și familiei”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe Casa Națională de Asigurări Sociale și Florea Angela a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2017 s-au respins apelurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și de către Florea Angela și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 septembrie 2016.

La 15 mai 2017 Florea Angela, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței inferioare cu pronunțarea unei noi decizii, prin care a admite toate pretențiile înaintate.

În susținerea recursului a indicat că, nu este de acord decizia instanței de apel deoarece ai fost lezat dreptul său de a-și susține prin probe pretențiile sale și la o justiție corectă.

Ulterior, la 26 mai 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului depus de Casa națională de Asigurări Sociale și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 septembrie 2016 în partea admiterii pretențiilor intimătei Florea Angela, cu emiterea unei decizii, prin care a respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel și o consideră neîntemeiată, deoarece la examinarea cauzei, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care importanță pentru soluționare

pricinii, a aplicat eronat normele de drept material, cât și a apreciat arbitrat prevederile prevăzute de către recurent.

La 19 iunie 2017 Florea Angela a depus referința la cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de Florea Angela și de Casa Națională de Asigurări Sociale, urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Florea Angela și de Casa Națională de Asigurări Sociale, sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede

că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reinterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea *Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Florea Angela și de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Florea Angela și Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova

judecători

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea